

טימטום או תיחכום?

מה מסתתר מאחורי

ההחלטה להחרים את ג'קסון?

"מלטה יוק" פסק אדמירל הצי התורכי, כאשר קיבל פקודה מהשולטן לתקוף את הצי הבריטי במלטה. כדי להימנע מאי-הנעימות הכרוכה בקרב מעין זה, מלטה פשוט לא היתה קיימת במפה שלו. לממשלת ישראל היו בזמן האחרון מלכות למכביר.

ההתעלמות מבעיות לוחצות ומעיקות הדת והסכנת בקבלת החלטות והכרעות, הדיחיה למחלה מידבקת. בעקבות ראש-הממשלה מנחם בגין, המסתגר בתוך עצמו כאילו כדי להתגונן מפני הלחצים המופעלים עליו מכל עבר, הולכת הממשלה כולה, המטא-טאט אל מתחת לשטיח העבה שלה כל בעיה שלא נוח להתמודד עמה. העובדה, שאותן הבעיות אינן נקברות מתחת לשטיח אלא טופחות שם, צרות ומופיעות מחדש בחומרת יתר, איננה מט-רידה את השרים, שהשלימו ככל הנראה עם העובדה שאותן תקופות כהונתם אחרי רונה.

השבוה היה אחד השיאים במדיניות בת היענה הממשלתית.

שיפור מקרי בתדמית. בשבוע ש-עבר, בשיאה של סערת הרוחות שהתעוררה סביב פרשת פינטו, נמנעה הממשלה מלקנות עמדה בנושא. למרות תביעתו של ראש-הממשלה, שהממשלה תפרסם הודעת גיבוי ברמטכ"ל, נמנעה הממשלה לעשות זאת. ייגאל ידין ומשה דיין, שהתנגדו מ-

ג'ימי ג'קסון כושים יוק!

לכתחילה למינויו של רפול כרמטכ"ל, הסתייגו ממתן החלטה כזאת מבלי לדעת את העובדות בתיק המשפטי. שר-החקלאות אורי שרון, שמטבע הדברים היה צריך להתייבב בראש תומכיו של רפול, מילא את פיו מים. היתה זו שתיקה רועמת, שזעזעה להפגין כי מאחר שהממשלה אינה נותנת לו גיבוי כאשר הוא משמש מטרה להתקפות, אין הוא מפור גיבויים מצידו. בגין נאלץ להסתפק בהודעת גיבוי פרי טיט לרמטכ"ל. הממשלה החליטה לחכות לשובו של שר-הביטחון מושיגנסון כדי לקבל החלטה בפרשה בנוכחותו. עור הור, אבל שום החלטה לא התקבלה. הממשלה החליטה לראות את העניין כגמור, טיטאטא גם אותו אל מתחת לשטיח, בתקווה שהי-התעלמות הוואת תשכך את סערת הרוחות ותמנע פגיעה בתדמית הרמטכ"ל.

באותו יום עצמו, בצורה מיקרית לחלוטין טון כמובן, שוב נתקלו מטוסים ישראליים במטוסים סוריים בשמי ביירות. אחרי תקיפה ארוכה שבה נמנעו לטוס שם, התפתח קרב אווירי שכתוצאה ממנו הופלו ארבעה מטוסים סוריים. הרמטכ"ל חזר להופיע באמצעי התיקשורת, הפעם בהקשר שגה מזה שבו הופיע בשבועות האחרונים. הוא יכול היה לדווח בהרחבה, שלא כמנהגו, על הקרב האווירי שנמשך קדחת ספורות. תדמיתו כמפקד שקרב את חזרה אליו, אבל מי שעקב אחרי הופעתו בטלוויזיה יכול

הקצין שעל פי עדותו הורשע פינטו, נפל קורבו לעלילת ביזה

סגן דניאל פינטו מי הוא דרייפוס?

ה"השמצה! הגיב הרמטכ"ל, רביאלוף רפאל איתן, מבלי הנידע עפעף.

היה זה במסגרת המיפגש שנערך בין חברי מערכת ידיעות אחרונות לחברי הרמטכ"ל של צה"ל, ערב ראש-השנה אל הרמטכ"ל הופנו גם שאלות קשות בקשר לפרשת הסגן פינטו. בין השאר הוטחה לעברו הטענה: "אומרים עליך שאתה נוהג להקל בדמם של ערבים." "זו השמצה," השיב הרמטכ"ל והוסיף את אחד הפסוקים המאפיינים אותו ביר: "אני יכול להצביע על מיספר לא קטן של מיקרים בקאריירה הצבאית שלי.

הנאשם למאשים, על פי שיטת הקוואק הנגול, שאימץ גם רפול. פינטו תקף ישירות את יואב הירש, קצין צה"ל לשעבר, שהשתחרר בינתיים מהשירות, שעל פי עדותו הורשע. "הטעות הגדולה ביותר שלי," אמר פינטו, "היתה שסיפרתי את העניין לסגן יואב הירש, שעמד לקבל ממני את הפיקוד על הפלוגה. לרגע לא האמנתי כי יואב הירש יסלף את סיפורי ויהפוך את עניין ההתיקלות לפרשת עינויים והריגתם בחנק של ארבעה תושבים ערבים. אני חוזר ושואל את עצמי כיצד האמין ביתי המישפט הצבאי המחויי ליואב הירש, קצין עם כתם אשמי של הרשעה על ביזת נשק בלבנון, שעליה נידון לשנת מאסר בפועל והורד לדרגת טוראי..."

גירסה זו של פינטו מצאה לה אחיזה בעיתונות. "הקצין שעדותו הרשיעה את פינטו הורשע בעצמו על ביזה," הכריזה כותרת אחד מעיתוני הערב. בעיתון אחר פורסמה הטענה הבאה: "אותו עד, ש' היה עד שמיעה בלבד - האשים את פינטו בחניקת ערבים. אבל פינטו הסביר בבית-הדין, כי הקצין הצעיר שהעיד נגדו עשה זאת מתוך נקמה. מתברר, כי העד הזה הורשע על-ידי בית-הדין הצבאי ונידון לשנת מאסר בפועל מפני שבפינטו האשים אותו במעשה ביזה בלבנון." כך השתמש פינטו בעיתונות כדי להטות ביע אות קין על מצח האיש שבגלל

הקוזאקים הנגזלים

עדותו הורשע - הוא הפך אותו בוזז. ואם היתה עלילה בכל הפרשה, הרי זוהי העלילה שניסו להדביק לסגן יואב הירש, על מעשה הביזה שביצע, כביכול, הירש אומנם הועמד לדין באשמה של ביזה, הוא נאשם בכך שנטל תמקילע קלצ'ניקוב מכפר לבנוני, הוא לא היה אורח כשעשה זאת. הוא היה קצין ב' מדים. הוא לא הביא את הנשק לביתו. הוא לקח אותו ליחידתו. למרות זאת הוא הועמד לדין, הורשע על ביזה, נשפט לשנת מאסר ולהורדה לדרגת טוראי. כאשר הגיע התיק לידי אלוף פיקוד המרכז, האלוף משה לוי, הוא נדהם לגלות מעשה שהיה מעין פרשת דרייפוס בועיר אנפין: קצין שנטל נשק שלל מ' כפר לבנוני, נידון בצורה פסולה ומעוותת לעונש חמור ביותר כאילו בז ביזה לצר' כים אישיים. האלוף לוי לא רק שביטל את עונש המאסר והחזיר ליואב הירש את דרגתו, הוא ביטל את פסק-הדין שעל פיו הורשע יואב הירש בביזה.

אולם עצם העובדה שמעשה מעין זה יכול היה להתרחש בצה"ל, ביחידה ש' אנשיה לא סלחו להירש על שהתלונן על מעשה-הזוועה שביצע פינטו, היא עובדה מסמרת שיער. הניסיון לתאר את הירש כמי שהורשע בביזה גם אחרי שלמעשה טוהר כליל על-ידי אלוף פיקוד-המרכז, הוא הרבה יותר מאשר העמדת פני קוואק נגול.

אבל זה לא אופייני. איך אמר הרמטכ"ל: "אני יכול להצביע על מיספר לא קטן של מיקרים שבהם שמרתי על מוסר המילחמה."

אמר הרמטכ"ל: "בתיק פינטו פעלתי לפי ההערכה האובייקטיבית שלי. עברתי על כל העדויות והתלבטתי בעניין הזה הרבה מאד זמן. לחיילים ששאלו אותי בר עניין הזה אמרתי: אם תיקלעו למצב מסויים כתוצאה מהשירות הצבאי, תהיו במידה מסוימת, חסרי הגנה. אין מי שיבין, במיקרים מסויים, את המניעים בתנאים של קרב, מילחמה, פעולה..." במילים אחרות, למרות הודאתו החודרת ונשנית, כי הוא מקבל את גירסת בית-הדין, חוזר הרמטכ"ל ונאחז בגירסתו של פינטו, כאילו עשה מה שעשה בתנאים של קרב, מילחמה ופעולה, ב' ניגוד מפורש למה שקבע בית-הדין. "אין מי שיבין," מונון הרמטכ"ל, "את המניעים בתנאים של קרב." נראה שכל הרעש הציבורי סביב הפרשה היה לשווא. הרמטכ"ל פשוט אינו מבין מה רוצים ממנו.

אות-קין על מיצחו של העד

חמירה עיר יותר מהתנהגותו של הרמטכ"ל בפרשה, היתה התנהגותו של האיש שאותו חנן רפול, בכך שהפחית את עונש המאסר שלו משמונה שנים ל-שנתיים. דניאל פינטו ניסה להציג את עצמו כדרייפוס ישראלי. "אינני רוצה, אלא קורבן," אמר בראיון שהעניק ככלא לכתב ידיעות אחרונות אילן כפיר, שהתנגב אליו לכלא בזהות אחרת. בראיון הפך

המנהיגים השחורים הצעירים בארצות-הברית, היא השיגה מטרה הפוכה. דווקא החרמתו של ג'קסון הפכה את ביקורו בארץ למאורע, שסוקר בהרחבה בכלי-התיקשורת בארצות-הברית. ההידים לתמיכתו בעניין הפלסטיני היו רחבים יור. תר מאשר לוא היה מתקבל על ידי בגין. יותר מכך: השחורים בארצות-הברית יכלו להצביע על החרמת ג'קסון כעל אקט מובהק של גזענות. הם יכלו להצביע גם על העובדה שיועצו של ראש-הממשלה לענייני יחסי-ציבור בינלאומיים, הארי הורביץ, הוא יהודי דרום-אפריקאי, שבא ממדינת האפרטהייד.

בארצות-הברית הפועלים לארגעת הרוחות ביחסים שבין השחורים ליהודים שם, שראו בדאגה כיצד מוסיפה ממשלת ישראל שמן למדורת ליבוי היצרים בין שתי העדות. הם לא יכלו להתעלם מהחשד הנוכח וגובר, שממשלת ישראל מחזיקה במתכוון את הקרע בין היהודים לשחורים במטרה ליצור אווירה שתגרום לגל של בריחת יהודים עם רכושם מארצות-הברית לישראל. אולם אותם, שהכירו את הדרך שבה פועלת הממשלה, לא יכלו לחשוך בה ש' היא כל כך מתוחכמת. החרמתו של ג'קסון נראתה יותר תוצאה של תגובה רגשנית, אם לא טימטום. יחס ג'קסון לאש"ף אינו שונה מיחסם של ראשי מדינות רבות ש' ראש-הממשלה מקבלם בכבוד, גם אחרי שנפגשו עם יאסר עראפת. ואם התכוונה הממשלה בכך להמעיט מחשיבותו של ג'קסון, שיחד עם אנדרו יאנג הוא מראשי

היה לשים לב שעניו היו מושפלות כל הזמן, והוא לא העז להתבונן בעדשת הר מצלמה. יועץ מארץ האפרטהייד. מלטה אחרת התייבבה מול הממשלה בדמותו של הכומר הכושי ג'ימי ג'קסון, שהגיע לשר אל לביקור כראש מישלות של מנהיגים שחורים, ששמה לה למטרה לגשר בין ישראל לפלסטינים. ממשלת ישראל, הפעם ביוזמתו ובהמי לצתו של שר-החוק משה דיין, החליטה להטיל חרם על המישלחת הכושית. הר הסבר הרשמי: ג'קסון הוא תומך אש"ף מושבע. שאין סיכוי לשנות את עמדותיו. הוא התבטא בצורה מעליבה כלפי ראש-הממשלה והוא ינצל את ביקורו בישראל כזירה להתקפה על מדיניות ישראל. היו שהטילו ספק בכנות הסבר זה. בין אלה היו רבים ממנהיגי הקהילה היהודית